

ПРЕС КЛИПИНГ

19. септембар 2016.

НАСЛОВИ

Извели раднике из црне зоне, пунија и каса државе (стр. 2)

Од странаца 19.000 нових радних места (стр. 3)

Бољи живот једва приметан (стр. 5)

Све задуженији с истим платама (стр. 6)

Радницима ЕПС-а отпремнине и бонус до два милиона динара (стр. 7)

Извели раднике из црне зоне, пунија и каса државе

Аутор: Ј. Ж. СКЕНДЕРИЈА

Листа Националне службе за запошљавање најкраћа у последњих десет година пре свега због новог начина евидентирања

РАСТ економије, бољи резултати инспектора за рад, који су сиви и црни сектор успели да уведу у легалне токове и пријављивање сезонских радника, условили су да је незапосленост у Србији на најнижем нивоу за последњих 10 година. Добри резултати су, у ствари, у већини случајева само статистички, јер нису у питању нова радна места, већ само евидентирање постојећих радника, које послодавци до сада нису пријављивали. Свакако не би требало заборавити да је државна каса због тога пунија за порезе и доприносе.

На основу пријављених потреба за запошљавањем, које послодавци остављају Националној служби за запошљавање, као водећој институцији у области посредовања, у циљу обезбеђивања траженог кадра, у периоду од јануара до августа ове године, утврђено је да је највеће интересовање између осталог било за запошљавањем неквалификованих, помоћних грађевинских радника, шивача текстила, продаваца, заштитара имовине - портира, бравара, куvara, електрозаваривача. Такође, економских техничара, медицинских сестара, економиста за финансије, рачуноводство и банкарство, васпитача, економиста за општу економију банкарство и финансије, дипломираних правника, доктора медицине, професора разредне наставе.

Важна ствар је да су сезонски радници коначно почели да постоје видљиви и за послодавце. Међутим, они су привремени, што значи да ће како прође жетва и заврши се ударни период грађевинске сезоне, ови радници остати без посла.

- Од 1. марта до 30. јуна ове године, нашим филијалама послодавци су доставили пријаве за 414 особа на пословима у области пољопривреде, производње и прераде хране. Ангажовано је 123 особа са листе, док се по основу одређеног броја достављених пријава за запошљавање и даље упућују кандидати - кажу у НСЗ..

ТЕШКО И ЛАКШЕ ДО ПОСЛАПРЕМА административним подацима НСЗ општине са највећом незапосленошћу су: Бојник, Тутин, Лебане, Житорађа, Мерошина, Прибој, Прешево, Мали Зворник, Бела Црква и Сјеница, док у београдским општинама Савски венац, Стари град, Нови Београд и Врачар има најмање незапослених. Следе Жагубица, Ада, Севојно, Чајетина...

У овом периоду изражена је потреба за обезбеђивање и 57 радника у области геодезије и грађевине, као што су зидар, армирач, тесар, помоћни радник, а запослено је 36 њих.

Највећи број случајева запошљавања са евиденције НСЗ, у летњим месецима забележен је у секторима прерађивачке индустрије.

- До раста запослености је дошло првенствено у пољопривредним делатностима, код становништва старијег од 55 година, са нижим и средњим нивоом образовања, и то углавном подразумева неформалну запосленост - тврде у овој институцији.

На листи тржишта рада је чак 94,2 одсто особа које ова служба сврстава у категорију теже запосливих. Ту су пре свега млади до 30 година, старији од 50, жене, они који су проглашени за вишак запослених, самохрани родитељи, код којих су оба родитеља незапослена, дугорочно незапослени и Роми.

- Резултат је повећан број људи који су пријављени, који уплаћују доприносе држави, који могу да подигну кредит и да се надају будућности зато што су пријављени - каже Александар Вулин, министар за рад. - Колико има оних који су добили потпуно нова радна места, то је питање за министарства финансија и привреде.

Од странаца 19.000 нових радних места

Аутор: Д. И. КРАСИЋ

Држава за две и по године, потпомогла долазак 35 инвеститора. Вредност инвестиција у свим регијама 738 милиона евра

ЗА протекле две и по године Србија је кроз субвенције помогла долазак 35 инвеститора, чија је укупна вредност инвестиција 738 милиона евра. У то име, кроз подстицаје, из државне касе им је додељено укупно 162,1 милион евра. Према наводима Министарства привреде, овим инвестицијама биће отворено укупно 18.944 нова радна места у различитим регијама Србије, и у различитим индустријама. Истовремено, у току су процеси пред судовима који су тешки 2,7 милиона евра, на име тужби које је Србија поднела за наплату по раскинутим уговорима за 16 инвеститора који су закључени пре три до четири године.

У циљу привлачења нових инвестиција, подстицања домаћих и страних улагача и веће конкурентности наше земље у односу на земље у окружењу, Влада Србије од 2015. године унапредила је модел подстицаја и додатно уредила област улагања у нормативном и оперативном смислу. Донет је нови закон о улагањима који је изједначио домаће и стране улагаче и којим смо формирали Развојну агенцију Србије која је прва адреса и оперативна подршка инвеститорима који желе да улажу - каже, за "Новости", Душан Пурић, помоћник министра привреде за привредни развој.

Субвенције за реализацију нових инвестиционих пројеката и отварање нових радних места Србија додељује од 2006. године по више пута мењаној уредби. Континуитет доделе, према подацима Министарства привреде, прекинут је само током 2014. године, када су само обављане исплате по раније уговореним пројектима.

Обавезе компанија инвеститора се првенствено односе на запошљавање уговореног броја радника у року предвиђеним уговором о додели средстава (то је рок од три године од потписивања уговора). Тако се последња транша средстава исплаћује по достизању пуне запослености. Износ средстава по новоотвореном радном месту се одређивао за сваки инвестициони пројекат понаособ и кретао се у распону од 2.000 до 10.000 евра.

У случају непоштовања уговорених рокова уговор се раскида, а све исплаћене транше се повлаче активацијом банкарских гаранција. Овим моделом у Србију су дошле неке од великих светских компанија, попут "Роберт Босцх", НЦР, "Грамммер Систем", "Горење", "Бенеттон", "Панасониц", "Јохнсон Елецтриц", "Јура Цорпоратион", "Леони"...

По важећим прописима, у самом уговору о додели средстава подстицаја, дефинише се период у којем радници не смеју бити отпуштени, у складу са прописима. Тај период, такозвани мониторинг, је најмање три године за мала и средња предузећа, односно пет година за велика привредна друштва.

ВРСТЕ РАСКИДА

ОД 2006. до 2013. године укупно је било 274 инвестициона пројекта, вредна 1,5 милијарди евра. За субвенције на име запошљавања укупно 55.766 радника исплаћено је укупно 239,6 милиона евра. Активно је још 24, док је под мониторингом и даље 77. Према подацима министарства, завршено је 75 пројеката, док је чак 98 - раскинутих. Држава је кроз банкарске гаранције, окончане судске процесе, споразумне раскиде и на друге начине наплатила укупно 25,38 милиона евра. А, у току су процеси пред судовима који су тешки укупно 2.656.500 евра. Србија се тужи са укупно 16 таквих привредних друштава.

- Од свих ових уговора који су раскинути, највише је оних који су закључени током 2012. и 2013. године - каже Пурић. - Систем доделе и контроле подстицаја је знатно унапређен у последње две године.

У БУЏЕТУ ЗА 2016.

БУЏЕТ за подстицаје за 2016. годину, за уговорене обавезе, нове подстицаје и субвенције за филмску индустрију износи 12,3 милијарде динара.

ПОЛИТИКА ONLINE

Бољи живот једва приметан

Статистика бележи скромно повећање стандарда, а економисти кажу да се и тај мали раст може сматрати успехом, јер је заустављен његов пад који је трајао још од 2008. Године

Аутор: Александар Микавица

Ако је веровати званичној статистици, данас се у Србији, наравно у просеку, живи мало боље него у исто време у протекле три године.

Ова тврдња ће, сасвим извесно, изазвати гнев „широких народних маса”, јер нам није било добро ни када нам је било много боље.

Било како било тек, упркос смањењу зарада запослених у јавном сектору и пензија, које је почело да се примењује од новембра 2014, животни стандард грађана у јуну 2016. године ипак је на малом добитку.

Реч је о скромном расту стандарда, кажу економисти, али се и тај мали раст може сматрати успехом, јер је заустављен његов пад који је трајао још од 2008. године.

Према речима Миладина Ковачевића, директора Републичког завода за статистику, подаци у 2015. и 2016. години о кретању зарада и промету у трговини, као и тромесечни подаци о приходима и потрошњи домаћинстава показују несумњив опоравак стандарда.

– Зараде у 2015. стагнирале су и поред смањења плата у јавном сектору због консолидације јавних финансија, зато што је њихов пад надокнадио раст зарада у приватном сектору – каже Ковачевић.

Све задуженији с истим платама

За десет година обавезе грађана према банкама за кредите повећане два и по пута и достигле 940 евра за сваког становника

Аутор: Јована Рабреновић

Иако зараде последњих година мање-више стоје у месту у реалним износима грађани су све задуженији. У односу на период од пре десет година задуженост по становнику увећана је практично два и по пута и сада сваки становник банкама у просеку дугује 940 евра. У 2006. години та задуженост је, поређења ради, износила 401 евро, а у 2012. години тај износ је дуплиран.

Највише се банкама дугује по кредитима и то у просеку 867 евра, за минус по текућем рачуну просечна позајмице је 30 евра, за кредитне картице дуг је 38 евра, а за куповину на лизинг, када се најчешће купују кола или нека опрема за фирму, дуг је шест евра по становнику.

Грађани Србије су ипак мање задужени од осталих „станара” бивше Југославије, јер се процењује да Хрвати у просеку дугују 4.000 евра, Словенци 11.000 евра, а Црногорци око 1.600 евра.

Подаци Удружења банака показали су да су банкарски од 711 хиљада милијарди динара укупних кредита грађанима више од половину те суме одобрили за стамбене кредите. За кров над главом и реновирање одобрено је око 380 хиљада милијарди динара. Разумљиво је да су стамбени кредити „однели” највише пара, јер се ради о животном улагању од неколико десетина хиљада евра. Анкетирали смо неколико највећих банака и показало се да је просечни износ стамбеног кредита око 40.000 евра што показује да су грађани куповали некретнине у вредности од око 50.000 евра.

Друго место држе готовински кредити којих је одобрено 248 хиљада милијарди динара што је око две трећине износа стамбених кредита, а што несумњиво указује да су грађани и даље „кратки” за многе своје потребе. У случају кеш кредита банке најчешће одобравају износе у распону од 250.000 до 400.000 динара.

ПРОСЕЧНИ ИЗНОСИ КРЕДИТА ПО БАНКАМА

	Стамбени	Готовински	Рефинансирајући
Интеза	41.000 евра	2.450 евра	3.600 евра
Уникредит	36.000 евра	300.000 динара	750.000 динара
Рајфајзен	44.000 евра	2.400 евра	4.000 евра
Ерсте	42.500 евра	340.000 динара	340.000 динара
НЛБ	47.600 евра	260.900 динара	541.797 динара

Уколико се погледа сува статистика највећа тражња грађана је за рефинансирајућим позајмицама што несумњиво осликава задуженост грађана. Јер, када узму рефинансирајући кредит део новодобијене суме иде на отплату старог дуга, а део за нове потребе дужника. Отуда су просечни износи рефинансирајућих зајмова у банкама значајно виши од готовинских и крећу се од четири па до пет, шест хиљада евра. Од почетка ове године ови кредити су порасли за више од 30 одсто. Додатни разлог за веће интересовање је што грађани користе садашње ниже камате да отплате зајам узет по скупљим условима.

Властимир Вуковић, члан Извршног одбора НЛБ банке каже да се клијенти најчешће опредељују за кредите који им омогућавају да једним задужењем обезбеде средства за више потреба, било да се ради о класичном готовинском или о кредиту за рефинансирање за које се одлучују грађани који већ имају нека задужења. Кредитом за рефинансирање могу да обједине постојеће обавезе по неком кредиту, кредитној картици или дозвољеној позајмици и додатни износ који им је потребан у датом тренутку. Ове године, примећује се и раст тражње за стамбене кредите.

У Интеза банци кажу да се током првих осам месеци ове године наставља тренд стабилног раста пласмана становништву, уз повећање реализованих готовинских кредита од 54,5 одсто у односу на исти период протекле године.

Радницима ЕПС-а отпремнине и бонус до два милиона динара

Електорпривреда Србије исплатиће баснословне отпремнине радницима који се пријаве за добровољни одлазак из фирме.

Аутор: Блиц

ЕПС ће се исплатом од пет до 27 просечних бруто плата остварених у првих шест месеци ове године људима који од децембра испуне неки од услова за пензију, а пријаве се добровољно, решити вишка радника. Пријављивање је већ почело и трајаће до краја месеца, а овакву одлуку је донео Надзорни одбор, у договору са синдикатом и руководством, пише "Блиц".

Процењено је да је то најбезболнији начин да се удовољи захтевима ММФ-а, који тражи да се платни списак за 2017. годину умањи за 1.000 људи. Тако ће радници ЕПС-а имати посебан статус у решавању вишка запослених, јер ће онима који испуњавају услове за одлазак у пензију, поред отпремнина која им по закону припада, дати и додатни новац, и то од 400.000 до чак два милиона динара. Тако рачуница показује јер је просечна бруто плата за првих шест месеци у

овом предузећу била око 80.000 динара. Да би остварили то право, морају да буду у једној од 14 предвиђених категорија.

Интересовање је велико па су процене да ће фирму напустити 2.000 запослених. Извор "Блица" из ЕПС-а тврди да је ово нека врста компромиса са синдикатима који су тражили да се исплати чак 1.000 евра по години стажа, што Влада није могла да прихвати.

"Нађен је компромис, јер је претила опасност да дође до бунта синдиката. Процењено је да има велики број људи који испуњавају један од услова за пензионисање, али којима закон омогућава да раде док не испуне и године стажа и старости, па се они стимулишу да напусте компанију. Новац који ће добити није мали. Примера ради, мушкарац који има 45 година стажа, али му фали само месец дана да би напунио и 65 година живота, да би се пензионисао добиће 400.000 динара. Поред тога, добиће и отпремнину која му по закону и колективном уговору припада. Највише новца, око два милиона, добиће они који оду са 55 година живота у превремену старосну пензију, а радили су на пословима са бенефицираним радним стажом", наводи саговорник овог листа.

Председник Надзорног одбора Бранко Ковачевић каже да је ово прелазно решење.

"Висина стимулација је резултат преговора синдиката са генералним директором и надлежним министарством. Циљ је да се мотивишу људи пред пензијом да оду из компаније. Ми морамо да испунимо захтеве ММФ-а и Светске банке", каже Ковачевић.

С друге стране, радници "Железница", где је пријављивање такође у току, отпремнине ће добити у висини трећине бруто плате, плус 50 одсто. То је од 140 до 190 евра по години. Слично је и у руднику Ресавица, где је за рударе предвиђен износ од 200 евра по години стажа. У синдикатима ЕПС-а нису желели да коментаришу ову одлуку.